

Grundläggande granskning: Socialnämnden

Gällivare kommun

Mars 2022

*Erik Jansen, certifierad
kommunal revisor
Jonathan Melkko
Sofia Persson*

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har socialnämndens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2021.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2021. I övrigt se "syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?	Grön	Nämnden har 2020-10-06 § 139 fastställt verksamhetsplan för år 2021.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?	Grön	Nämnden har 2020-12-17 § 183 upprättat detaljbudget för 2021. Budget för 2021 uppgår till 505 168 tkr.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?	Grön	Nämnden har tagit fram fokusområden utifrån kommunstyrelsens övergripande fokusområden som i sin tur är kopplade till strategiska målsättningar. För varje fokusområde tas även hänsyn till hur det påverkar hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Sammanlagt finns för nämnden 13 fokusområden/mål.
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?	Grön	Nämnden har två särskilda ekonomiska mål: -Nettokostnadsavvikelser i alla verksamheter ska vara +/- 10 % i jämförelse med liknande kommuner. -Alla större investeringar och satsningar ska ha effektmål och effektmått
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?	Grön	Det finns mätinstrument beskrivet för samtliga 13 fokusområden.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?	Grön	<p>Av <i>Internkontrollplan</i>, SN 2020-10-06 § 140, framgår direktiv för rapportering av målstyrning och ekonomi (nämndsgemensamma kontrollaktiviteter). Målstyrning följs upp vid delårsbokslut samt årsredovisning, ekonomi följs upp månadsvis.</p> <p>Enligt nämndens verksamhetsplan ska nämnden följa upp, rapportera och utvärdera sin verksamhet och ekonomiska ställning samt fortlöpande informera kommunstyrelsens och kommunfullmäktige om nämndens utveckling.</p>
	b) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?	Grön	I delårsrapporten samt verksamhetsberättelse rapporteras måluppfyllelse och resultat. Det görs även månadsvisa budgetuppföljningar som fokuserar på resultat.
	c) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för verksamheten?	Gul	Verksamhetsberättelse för delår 2021 beskriver åtgärder som sker inom fokusområdena för att nå måluppfyllelse. Från protokoll noterar vi i övrigt inte särskilda åtgärder från nämnden för att nå måluppfyllelse vad gäller fokusområden. Vi noterar att måluppfyllelse för helåret inte har förbättrats utifrån vad som rapporterades vid delår.

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
4. Rapportering och åtgärder	d) Vidtar nämnden tydliga åtgärder för att nå mål för ekonomin?	Grön	Vid delårsrapporten lämnas prognos om budgetunderskott. Vid månadsvisa budgetuppföljningar beslutar nämnden att förvaltningen uppdras arbeta för en budget i balans. Vi noterar att budgetunderskottet per helår (-35 705 tkr) är mindre än vad som prognostiserats vid delårsrapporteringen (-39 154 tkr).
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?	Gul	<p>Nämnden har gjort en samlad bedömning samt med kommentarer för sina fokusområden som finns inom de fyra kommunövergripande strategiska målsättningarna.</p> <p>En tydlig bedömning av nämndens respektive 13 fokusområden har således ej lämnats.</p> <p>Den samlade bedömningen för de övergripande målsättningarna är enligt följande:</p> <ul style="list-style-type: none">• Våra medborgare är stolta, engagerade och trivs = Delvis uppfyllt• Våra kommunala verksamheter är attraktiva och effektiva = Delvis uppfyllt• Våra medarbetare är stolta, engagerade, kompetenta och ansvarstagande = Delvis uppfyllt• Vårt samhälle ger förutsättningar för en livsstil som minskar miljö- och klimatpåverkan = Delvis uppfyllt

Granskningsiakttagelser

Revisionsfrågor		Bedömning	Noteringar
5. Måluppfyllelse	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?	Röd	<p>Årets resultat visar på en negativt budgetavvikelse om:</p> <ul style="list-style-type: none">-35 705 tkr. <p>Det ekonomiska målet: <i>Nettokostnadsavvikelser i alla verksamheter ska vara +/- 10 % i jämförelse med liknande kommuner</i> uppnås inom LSS (8,9 %) samt individ- och familjeomsorg (7,6 %). För äldreomsorgen är nettokostnadsavvikelsen fortsatt hög (21,3%) även om nämnden noterat en successiv minskning under de senaste åren.</p> <p>Det ekonomiska målet: <i>Alla större investeringar och satsningar ska ha effektmål och effektmått</i> lämnas ingen bedömning för.</p>

Avslutning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på revisionsfråga 5a</i>	Gul	Nämnden kan i delvis rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2021.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på revisionsfråga 5b</i>	Röd	Nämnden kan inte i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett för ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under 2021. Ekonomiskt utfall för år 2021 uppgår till: <ul style="list-style-type: none">• - 35 705 tkr
Intern kontroll <i>Baseras på revisionsfråga 1a, 2a, 3a-c, 4a-e</i>	Grön	Nämnden kan i rimlig grad verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2021.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Att vidta åtgärder för att nå måluppfyllelse för verksamhetsmålen.
- Att säkerställa följsamhet till budget.
- Att rapportering vid delår och helår innehåller tydlig motivering till bedömning av fokusområdena/strategiska målsättningarna. Idag lämnas övergripande måluppfyllelse för respektive strategiskt mål, men ej måluppfyllelse för fokusområdena.